

เทศน์เช้า วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว! ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ ตั้งใจฟังธรรม ที่เราแสวงหากันนี้ เราแสวงหาคุณธรรมในใจของเรา ถ้าแสวงหาคุณธรรมในใจของเรา คุณสิ เวลาคนเขาเกิดมา สิ่งที่มีคุณค่าที่สุดคือชีวิตของมนุษย์ ถ้าชีวิตของมนุษย์ สิ่งที่เขาเป็นอยู่ทางโลก แต่ถ้าหัวใจเรามีคุณธรรมขึ้นมา เรามองสิ่งใดแล้วเราจะมีคุณธรรมในใจของเรา ถ้าคุณธรรมในใจของเราเนาะ มนุษย์ก็คือมนุษย์ใจ

เวลาครูบาอาจารย์ท่านมองเราเนาะ หลวงตาท่านพูดประจำ เวลามองสัตว์โลกๆ มันธรรมสังเวช มันสังเวชใจ มันสังเวช คนเราเกิดมา เกิดมามีหุมีตาดนะ มีดวงสว่างเท่านั้นนะ แต่มันเหมือนคนมีคบบอด คนมีคบบอดคือมันชวนขวยขึ้นไป ขวนขวยกับชีวิตนี้ไป ขวนขวยกับสิ่งปัจจัยเครื่องอาศัย ขวนขวยกับสิ่งที่ว่ามันจะประสบความสำเร็จในชีวิต ถ้ามันประสบความสำเร็จในชีวิต เราจะภูมิใจภูมิใจของเราหลาย

แต่ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด เวลาจะพลัดพรากไป ถ้าคนที่มีคุณธรรมนะ เขาสะอาดใจจางใจไว้เรียบร้อย มรดกตกทอดเขาแบ่งไว้เสร็จเรียบร้อย แล้วเขาจะไปด้วยความสบายใจของเขา แต่ถ้าคนเราเวลาตายโดยปัจจุบันทันด่วน เขาไม่ทำอะไรเอาไว้เลย ถ้าไม่ทำอะไรเอาไว้เลย เขาเป็นห่วงเป็นใยของเขา นี่เพราะเขาประสบความสำเร็จในชีวิต แต่ประสบความสำเร็จในชีวิตนี้มันเป็นส่วนหนึ่งของจิตเท่านั้นเอง เพราะจิตเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะก็ภพก็ชาติมาแล้ว แล้วภพชาตินี้เกิดมามีโอกาส เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ทรัพย์สมบัติอันละเอียดไฉน

สิ่งที่เป็นอรรถสมบัติของจิต อรรถสมบัติของจิตคือคุณงามความดีของจิตใจ จิตถ้ามันมีคุณงามความดีของมัน มันจะเป็นสมบัติของมันไปกับจิตดวงนั้นไป แต่ถ้าในชีวิตนี้ ชีวิตนี้ ในภพชาตินี้ ในภพชาตินี้เรารู้ได้ เราเห็นได้ ในประวัติศาสตร์เขาจารึกเอาไว้มหาศาลเลย มหาบุรุษๆ ที่ได้ทำคุณประโยชน์ไว้ในโลกนี้ๆ ไฉน แต่มหาบุรุษนั้นเขาก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะของเขา ถ้าเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะของเขา จิตที่เขาได้สร้างคุณงามความดีของเขา พระพุทธศาสนาสอน

ที่นี้ไง ถ้าสอนที่บ๊อบ เขาบอกเลย บอกว่า “เขียนเลื่อให้วัวกลัว หลอกหลวงประชาชน หลอกหลวงประชาชนว่าบุญมี กุศลมี ให้ไปเอาภพชาติหน้า แล้วต้องไปเอาชาติหน้า ชาตินี้มีเท่าไรก็เสียสละให้หมด แล้วไอ้พวกที่มาตัดดวงประ โยชนก็ได้อะไร” นี่เวลาคนที่เขาไม่เห็นด้วยเขาคัดค้าน

ไอ้เรื่องเขาคัดค้านจะจริงหรือไม่จริงนั่นเป็นเรื่องของเขา แต่เราเชื่อในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเชื่อในหัวใจของเรา ในหัวใจของเราเวลานั้นทุกข์มันยากขึ้นมา มันบีบคั้นในหัวใจของเรา เรารับรู้ได้ไง ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริงใจ เวลามีความสุข ความสุขก็ความสุขทางโลกนี่เท่านั้น ถ้าทำสิ่งใดประสบความสำเร็จ คนที่ห่างกันนานๆ มาเจอกันมันก็มีการโหยหากัน มันก็มีความสุขของมัน ความสุขอย่างนี้ สุขกับทุกข์ที่มันของคู่กันไง สิ่งของมันของคู่กันมันมีของมันประจำโลกอยู่แล้วไง แล้วเราก็มานะเพลิดเพลินอยู่กับความสุขประจำโลกนี้ไง แล้วก็ยืนยันด้วยวัตถุไง ยืนยันด้วยวิทยาศาสตร์ว่ามันมีอยู่จริงใจ

แต่เวลาเราจะทำบุญกุศลของเราเพื่อบุญกุศล เพื่อให้จิตใจดวงนี้มันพัฒนาขึ้น พันธุกรรมของจิตๆ จิตที่มันพัฒนามาแล้ว พอพัฒนามาแล้วมาเกิดในภพชาตินี้ มันก็มีหัวใจที่สูงส่งกว่าเขา หัวใจที่สูงส่งกว่าเขา ความคิดความอ่านมันก็ดีกว่าเขา ถ้าความคิดความอ่านดีกว่าเขา

ให้ธรรมเป็นทานๆ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าใจที่สูงกว่าจะดึงจิตใจที่ต่ำกว่าขึ้นมา ถ้าใจที่ต่ำกว่าจะดึงใจที่สูงกว่าต่ำลงมา คนที่มีสติปัญญาทำได้หรือไม่ ถ้าเรามีสติปัญญาของเรา ใจที่สูงกว่าๆ ใจที่สูงกว่าคือจิตใจคนที่เป็นสาธารณะ คุณจิตใจคนที่เป็นสาธารณะแล้วเขาเอื้ออาทรกับสังคมนะ เขาอุทิศชีวิตของเขาเลย เขาอุทิศชีวิตของเขาเพื่อสังคมเพื่อโลก เขาอุทิศชีวิตของเขา เขาอุทิศทำไมละ เพราะเขาเห็นคุณงามความดีใจ เขาเห็นถึงสุขประโยชน์กับสังคมไง สุขประโยชน์กับคนอื่นใจ

แต่ถ้าจิตใจที่มันสูงกว่า พันธุกรรมของจิตๆ ก็การกระทำนี้ไง การกระทำ การได้สั่งสมมาเรามาเสียสละทานๆ เพราะฝึกหัดใจของเรา เพราะเรามีสติมีปัญญาของเรา เราว่าสิ่งนั้นเป็นสมบัติของเรา ของที่หามาได้ด้วยน้ำพักน้ำแรงของเรามันก็เป็นของเราทั้งนั้นนะ เราตั้งใจเสียสละออกไปเพื่อพัฒนาหัวใจดวงนี้ไง นี่พันธุกรรมของจิตที่มันทำมา จิตใจคนที่เขาเป็นสาธารณะ จิตใจคนที่เขาฝึกคุณธรรม เพราะเขาฝึกของเขามา เขาฝึกของเขามา เวลาเขาทำสิ่งใดที่เป็นสาธารณประโยชน์ แล้วมีคนมาใช้สอยของเขา เขาปลื้มใจของเขา เขามีความสุขของเขา เขามีความสุขของเขาเพราะเขาเจือจาง เจือจางความสะดัก เจือจางให้กับสังคม นี่จิตใจของเขา

แต่ถ้าจิตใจของคนที่ยันหยาบ “ทำไปทำไม เราไม่ได้อะไรเลย” จะทำอะไรใด ทั้งๆ ที่เป็นสมบัติสาธารณะมันก็จะไปถือโกงว่าเป็นของเราๆ แล้วมันเป็นของเราไม่ได้หรอก เพราะสมบัตินี้เป็นสมบัติประจำโลก แต่ไอ้ความคิดนั้นของเรา ไอ้เจตนาที่คิดโกง ไอ้เจตนาที่ทำร้ายนั้นนะ อันนั้นนะ บุญกุศลอยู่ตรงนั้นไง สมบัติมันก็เป็นสมบัติอยู่อย่างนั้นนะ ไอ้ความคิดอันนั้นนะ ไอ้ความคิดอันนั้นมันติดกับใจดวงนั้นไง

ฉะนั้น ที่เรามาวัดมาวากัน มาวัดมาวามาเสียสละ มาทำทานของเรา ทำทานของเรา นี่วัดดูทาน เราให้โอกาสกัน คุณดี เรามาแล้ว ใครมาเข้ามาหลัง บัณฑิตเขาช่วยเหลือเอื้องานกัน เราเปิดโอกาสให้ต่อกัน ไอ้ที่มันเป็นเรื่องน้ำใจ เรื่องของวัตถุ เราเสียสละของเราอยู่แล้ว เพราะเรามีของเรามา แต่เรื่องของน้ำใจ แล้วเรื่องของวัตถุไม่จำเป็นจะต้องมาแข่งขันกัน เรามีน้ำใจของเรา น้ำใจของคนมันเป็นเอง มันเป็นเอง คนเราถ้ามันศรัทธาเริ่มต้นมันก็ทำของมันด้วยน้ำพักน้ำแรง แต่คนที่จิตใจเขาละเอียดอ่อน จิตใจเขาสรรหา

คุณางวิสาขาดี เขาทำอะไรเขาสรรหา เขาสรรหาของเขา สรรหาเพราะอะไร สรรหาเพราะจิตใจของเขา จิตใจของเขาละเอียดอ่อน จิตใจของเขา เขาปรารถนาบุญของเขาละเอียดอ่อน เขาปรารถนาให้บุญของเขาละเอียดละไมกับใจของเขา สิ่งนี้มันเป็นความคิดของเขา

แล้วเราไปคิดว่าทำไมต้องทำขนาดนั้น ทำไมต้องทำขนาดนั้น

เพราะทำขนาดนั้น เพราะจิตใจของเขาเป็นอย่างนั้น แล้วจิตใจของเขาเป็นอย่างนั้น นี่พันธุกรรมของจิต พันธุกรรมมันตัดแต่งอย่างนี้ ถ้ามันตัดแต่งอย่างนี้แล้วยังมาภาวนา ถ้าภาวนาถ้าจิตมันสงบได้ จิตสงบได้เป็นการยืนยันของจิตว่าธรรมะมันมีอยู่จริงใจ ถ้าธรรมะมีอยู่จริง ศีลสมาธิ ปัญญา

ศีล สมาธิ ปัญญา แล้วสมาธิละ สมาธิเราก็มีอยู่แล้ว เราก็เอาสมาธิเป็นตัวตั้ง เอาธรรมะเป็นตัวตั้งแล้วมาวิเคราะห์วิจัยกันว่ารู้ธรรมๆ

รู้ธรรมมันรู้จำทั้งนั้นนะ รู้จำเพราะอะไร เพราะเราเกิดมาเป็นมนุษย์ไง เกิดมาพบพระพุทธศาสนาไง แล้วเกิดมาพบพระพุทธศาสนามันก็กบเผือกอบัวไง เวลานกมันไปที่ผลไม้

“ของกูฯ” มันกินจนอิมท้องแล้วมันยังว่า “ของกูฯ” ของกูก็กินได้อิมท้องเท่านั้นนะ เดี่ยวมันก็เฝ้า เดี่ยวมันก็หลุดจากขั้ว เดี่ยวมันก็ตกไปที่แผ่นดิน “ของกูฯ” มันไม่ได้อะไรหรอก

นี่ก็เหมือนกัน เวลาวิเคราะห์วิชัยศาสนา แหม! มีปัญญาผู้มาก แต่มันไม่เคยเอาชนะใจของตัวเองได้เลย ถ้าการเอาชนะใจของตนได้เลยนั้น นี่ตะบะธรรมดา ตะบะธรรมดา มันแพ้แพ้ หัวใจ ถ้าเราชนะใจของเราได้ เราชนะใจของเราได้ นี่คุณธรรมไง คุณธรรมจะครอบคลุมหัวใจดวงนี้ ถ้าหัวใจดวงนี้มีคุณธรรม คำว่า “มีคุณธรรม” มันจะคิดนอกเรื่องนอกราวมันมีสติปัญญาผู้ท่าหมดแหละ ถ้ามีสติปัญญาผู้ท่า เราไปเอาไฟเอาไฟมาเผาตัวทำไม คูสิ ทางโลกเขา โลกธรรมดา ๘ เสียงติฉินนินทานมันมีอยู่ทั่วโลกอยู่แล้ว ทำไมจิตใจของเราทำไมมันคิดขึ้นมา ทำไมไปกว้านเอาเข้ามาอีกล่ะ ทำไมมันโง่งขนาดนี้

เวลาหลวงตาท่านพูดซึ่งมากนะ ท่านบอกพวกเราคิดไม่ทัน คิดไม่เป็น ครูบาอาจารย์ท่านคอยตอบไว้ๆ คือมือเราจะจับสิ่งใด ท่านบอกว่านั้นนะๆ มันก็เหมือนปิดมือเราออก ปิดมือเราออกแต่นี้จิตใจมันจะคิด จิตใจมันจะคิด จิตใจมันจะไปไขว่คว้า แล้วเราทำไมไม่ทันมันล่ะ ถ้าเราทันมัน เราต้องฝึกฝนที่นี้สิ

เราศึกษาธรรมะมามหาศาลเลย แล้วสติมันเป็นอย่างไรล่ะ สติมันก็ ส.เสื่อ ต.เต่า สระอิ ในตำรานั้น แล้วเวลามาคูยกันก็ไม้กันปากเปียกปากแฉะ แต่มันไม่สามารถยับยั้งใจมันได้เลย ถ้ายับยั้งใจไม่ได้ นี่ไง เราเป็นชาวพุทธนะ เราขาดตรงนี้นะ เราขาดการฝึกฝนขึ้นมา เราขาดการฝึกฝนขึ้นมา มนุษย์อยู่ที่ไหน มนุษย์มันคืออะไร มนุษย์ก็ภพชาติหนึ่งๆ ภพชาติหนึ่ง นี่ผลของวิกฎะ ผลของวิกฎะนะ อจินไตย ๔ เรื่องของกรรม เรื่องของกรรมนี่อจินไตยเลยล่ะ คือเราจะเกิดภพชาติใด กรรมนี้เกิดมาตั้งแต่เมื่อไหร่ ทุกคนจะถามปกติ ทุกคนจะถามเลยว่าเวลาเราตกทุกข์ได้ยาก นี่มันกรรมอะไร นี่มันกรรมอะไร เราทำอะไรของเรา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกอจินไตย มันจะสาวไปภพชาติใดล่ะ ฉะนั้น สิ่งที่เราทำมาๆ ฉะนั้น คนที่เขาทำคดโกงของเขา เขาเห็นแก่ตัวของเขา แล้วเขามีบุญกุศลของเขา เขาก็ร้ายของเขา

สาธุ! เอ็งร้ายไปเถอะ ถ้ามันได้มาด้วยความทุจริต ได้มาด้วยความไม่ถูกต้องดีงาม เอ็งร้ายไปเถอะ ไม่สน เราไม่ต้องการสิ่งนั้น ถ้าจิตใจเราเข้มแข็งไง แต่ถ้ามันร้ายมันร้ายมาด้วย

สัมมาทิฐิ ด้วยความถูกต้องดีงาม คุณิ พระสืวลีเขาทำบุญกุศลของเขา เขาทำสิ่งใด บุญกุศล เขาเป็นเลิศๆ ตลอด

เวลาพระอรหันต์ที่กินข้าวไม่เคยอิมเลย ก็เพราะเขาทำของเขา เขาทำของเขามานั่นเป็น ลาก เป็นปัจจัยเครื่องอาศัย แต่ถ้าเขามีสติปัญญาของเขา เขาก็พิจารณาของเขา เขาสามารถ เอาชนะใจของเขาได้ เขาจะทุกข์จะจนจะเจ็บใจขนาดไหน เขาก็ภาวนาของเขา เขาก็สู้กัดฟันทน ของเขา เขาทำของเขาขึ้นมา เขารักษาหัวใจของเขาได้ ถ้าเขารักษาหัวใจของเขาได้ มรรคมันเกิด ตรงนั้นใจ สติ สมาธิ ปัญญา ปัญญามรรคญาณ ปัญญาญาณที่มันเกิดขึ้น มันเกิดขึ้นในหัวใจ

ถ้าเป็นพระสืวลีมีมหาศาล ลากสักการะมหาศาล สิ่งใดเราไปเห็นแล้วเราก็เปรียบเทียบ แล้วเราก็ไปน้อยเนื้อต่ำใจ คำว่า “น้อยเนื้อต่ำใจ” นั่นนะ กิเลสทั้งนั้นนะ พอน้อยเนื้อต่ำใจมัน เสวยอารมณ์แล้ว มันเสวยมิจฉาทิฐิ มันเสวยความทุกข์ความยาก แล้วถ้ามันมีความทุกข์ความ ยาก มันจะเป็นมรรคเป็นผลขึ้นมาได้ไหม ถ้ามรรคผลขึ้นมา มันก็บอกว่่ากรรมของเรา ก็กรรม ของเรา เราแจ่มขึ้น ขึ้นใจในลาภของเรา เราบิณฑบาตของเรา เรามีลาภสักการะแค่ไหน เราพอใจของเรา ใอันนั้นมันของเขา

นี่ใจ เวลาถือชุดงค์ๆ เราถือชุดงค์ตรงนี้ใจ ชุดงค์ ครูบาอาจารย์ชุดงค์ ถ้ามีคนเขาศรัทธา มันก็มีลาภสักการะ ใอันที่เขาไม่ศรัทธา ก็ข้าวเปล่าๆ ยังดี มีข้าวให้ฉันก็ดีแล้ว ชุดงค์ไปบางที่ ไม่ได้อะไรเลย เพราะบิณฑบาตไปแล้วมันผิตเวลากับเขา ลมเปล่าๆ ฉันทลมไป อาหารทิพย์ ถ้ามัน มีสติปัญญามันก็ไม่น้อยเนื้อต่ำใจใจใหม่

พระบวชใหม่เป็นอย่างนี้หมด “เราทำความดีขนาดนี้ ทำไมเราไม่เทียบเท่าเขา ทำไมคนอื่น” นี่น้อยเนื้อต่ำใจอย่างนี้

นี่ใจ หลวงตาท่านอยู่กับหลวงปู่มัน เวลาเข้าพรรษาพระถือชุดงค์กันเยอะแยะเลย เพราะ พระทุกองค์ก็อยากจะได้มรรคได้ผล แล้วชุดงค์วัดร้างเกลากิเลสใจใหม่ เราเอง กิเลสเราก็สู้มัน ไม่ได้อยู่แล้วนะ ใช้ชุดงค์วัดช่วยขัดเกลา แล้วช่วยขัดเกลานะ แล้วเราก็จำพรรษา

ที่บ้านหนองฝือ หลวงตาท่านเล่าประจำ มันไม่มีตลาด มันเป็นบ้านที่อยู่ป่า สิ่งใดก็ แล้วแต่ ชาวบ้านเขาก็หาเอาจากหัวไร่ปลายนา เขาดูแลพระได้ แล้วพอมันมีประชาชนเข้าไปจาก สกสๆ เข้าไปจากอะไร พระมันอดมันอยากมันก็อยากได้ใจใหม่ มันบอกเลยนะ หลุดไปที่ละ

องค์สององค์ องค์สององค์ ไปหมดเลย ท่านถึงบอกว่า “เอ๊ะ! ทำไมคนที่มั่งมันขนาดนั้น ทำไมจิตใจมันอ่อนแออย่างนั้น” ท่านถึงรักษาบาตรท่านให้มากขึ้น รักษาบาตร ท่านไม่ให้ใครแตะเลย พอจัดบาตรเสร็จแล้วเอาผ้าปิดไว้ ท่านก็ไปอุปฐากบาตรของหลวงปู่มัน นี่ไง ท่านทำของท่าน

ไอ้พระก็น้อยเนื้อต่ำใจๆ เพราะคนมีกิเลสเป็นอย่างนั้นหมด พระบวชมาก็บวชมาด้วย ญัตติจตุตถกรรม บวชมาด้วยกรรมวินัย มันไม่ได้บวชหัวใจ หัวใจไม่ใช่เป็นพระอรหันต์หรือ หัวใจก็เป็นปุถุชนนี่แหละ มันก็มีความคิดเป็นธรรมดา “แล้วเราทำคุณงามความดีขนาดนี้ ทำไมเราไม่เทียบเท่าคนอื่น ทำไมคนอื่นไม่เห็นคุณงามความดีของเรา” มันน้อยเนื้อต่ำใจไปหมด เราก็เป็น บวชใหม่ๆ เราก็คิดหมดแหละ ความคิดใครห้ามกันไม่ได้หรือ เราก็เคยคิดอย่างนี้ เหมือนกัน ทำดีทำไมไม่ได้ดี ทำดีอยู่ท้ายแถว บวชใหม่ๆ อยู่ท้ายแถว อยู่หลังสุดเลย ไม่เคยได้ อะไรอย่างสมใจอยาก ไม่เคยได้เลย นี่มันก็คิด ความคิดใครห้ามได้ มันห้ามไม่ได้หรือ

นี่ไง หลวงตาท่านเคยเจอสภาวะแบบนั้น พระถือธุดงค์ ถือธุดงค์เพราะอะไร เพราะ ความคิดใหญ่ ความคิดอยากพ้นทุกข์ ความคิดอยากได้มรรคผลณะ เวลาจะเข้าพรรษาอธิษฐานเลย จะทำคุณงามความดีอย่างนั้น จะทำอย่างนั้น ถ้าทำคุณงามความดีอย่างนั้นจะได้ ผลตอบสนองอย่างนั้น พอทำดีแล้วมันจะได้สมาธิอย่างนั้น จะได้ปัญญาอย่างนั้น เราจะได้เป็น พระอรหันต์อย่างนั้น พอไปก่อนพรรษา โอ้โฮ!

มันได้แต่กิเลสไง เกิดกิเลส เกิดการน้อยเนื้อต่ำใจ เกิดการคิดร้อยแปด แต่ถ้ามีสติปัญญา เราก็เคยคิดอย่างนั้น แล้วเราก็คิดแบบที่เราพูด ก็เราทำมา เราทำของเรา เราทำมาได้แค่ไหนมัน ก็ได้แค่นี้ ก็เราทำมา มันกลับภูมิไฉนะ เราคิดตลบ คิดย้อนกลับ ก็มันเป็นบุญกุศลของเรา เราทำขนาดนี้ คนทำคุณงามความดีขนาดไหน ถ้าคนเขาเข้าใจผิด คนเขาก็ไม่เห็น เขาก็ไม่เห็นความดีของเอ็งหรือ ไม่ต้องไปเรียกร้องให้ใครมาเห็นความดีของใครหรือ แต่ไอ้พวกเราที่มันทุกข์ มันยากอยู่นี้ก็ต้องการเรียกร้องให้คนเห็นความดีของเราไง เราทำความดี ทำความดีก็จบแล้ว พอจบแล้วนะ เราก็ขวนขวายของเรา ในทางจงกรม นั่งสมาธิ เอาเข้าไปสิ ถ้าปัญญามันจะเกิด มันจะเกิดในการกระทำนี้ แล้วพอทำไป พอมันชนะขึ้นมาอย่างนี้เรื่อยๆ มันชนะใจของเราไง พอมันชนะใจของเรา มันก็รังใจของเราไว้ได้ใช่ไหม พอรังใจเราได้ ถ้ามันพุทโธมันก็พุทโธซัดๆ เป็น เนื้อหาสาระใช้ใหม่

ไอ้นี้พุทโธ พุทโธนั่น อยู่คนละประเทศเลย ไอ้คิดก็คิดพุทโธ พุทโธต้องภาวนานะ ต้อง พุทโธนะ พุทโธท่องเอาไกลๆ แต่ไอ้ความคิดมันยังน้อยใจอยู่นี่ น้อยใจอยู่นี่ แล้วเมื่อไหร่มันจะสงบละ

แต่ถ้ามันคิด มันมีสติปัญญาขึ้นมาแล้วนะ พุทโธก็พุทโธมาจากจิตสิ ไอ้เหนื่อยใจ ตัวตรง น้อยใจให้มันคิดพุทโธขึ้นมา ไอ้พุทโธไกลๆ เข้ามามันก็ละเอียดเข้ามา พอพุทโธๆ เวลามัน หยาบๆ ก็นึกเอา ตะโกนเอา ถ้ามันนึกไม่ได้ ตะโกนเลย พุทโธๆ แย่งกับมัน ชิงกับมัน ชิงกับใคร ชิงกับกิเลส ชิงกับความเคยชิน ชิงกับเจ้าวัฏจักร เจ้าวัฏจักรมันใหญ่โตมาก มันคุมหัวใจของสัตว์ โลก สัตว์โลกจะมีอำนาจวาสนาขนาดไหนอยู่ในอำนาจของมันหมด แล้วอยู่ในอำนาจของมัน มันบังคับบัญชาของมัน แล้วเราจะมาปลีกแยกจากมันไป ปลีกแยกจากมัน พอมันสงบลงได้ มัน สงบลงชั่วคราว จิตนี้ปลีกแยกจากมันไป พ้นจากการควบคุมของพญามารชั่วครึ่งชั่วคราวเพราะ มันจิตสงบ จิตสงบแล้วไม่ได้แก้อะไรเลย แต่ให้มันได้สงบก่อน สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่ง การงาน งานการกระทำจะเกิดขึ้นตรงนั้น

เราหาที่ทำงานของเราไม่เจอ ทุกคนสมัครงานแล้วไม่มีที่ทำงาน รับงานไว้แล้วไล่ไป ทำงานที่บ้านมีง นี่ไง ไปทำงานที่ความคิดใจ อู๊ย! คิดร้อยแปดเลย พอจะเข้าพรรษาอธิษฐานถือ ฐงค์ ต้องได้พระอรหันต์ในปีนี้ แล้วพอทำไปครึ่งพรรษาค่อนพรรษามันน้อยใจเรื่องฐงค์ เรื่อง ไม่มีไถ่อย่างตกใส่บาตร มันเดือดร้อนตรงนั้น แล้วของมันย่ำคิดย่ำทำทุกวันนะ ของเล็กน้อยก็เป็น ของใหญ่ ของที่มันน้อยใจทุกวัน มันเหยียบย่ำทุกวัน หัวใจนี้มันล้มเหลวหมดเลย แล้วคิดดูสิ ครู บາอาจารย์ท่านเทศน์อยู่ข้างนอกนูน ที่หลวงตาท่านบอกว่าตบมือๆ จิตมันไปขวนไปขวย มัน ไปกอดไว้เลยนะ แล้วครูบาอาจารย์หลวงปู่มันท่านก็เทศน์นะ ท่านก็เทศน์ ท่านก็พยายาม ศาสน ทายาท หลวงปู่มันท่านต้องการมาก เพราะว่าอะไร เพราะว่าท่านทุกข์มาก่อน

คนเรานะ พ่อแม่ที่ทุกข์ยากมาแล้วไม่อยากให้ลูกมาทุกข์ยากกับเรา หลวงปู่มันท่าน แสวงหา ท่านค้นคว้า ท่านไม่มีอาจารย์ ท่านไปทั่วทวีปเอเชียนี้ ท่านไปหาๆ ให้คนสอน สูดทำย เวลาท่านปฏิบัติขึ้นมาะ เวลาจิตท่านติดขึ้นมาท่านไปหาหลวงปู่เสาร์ บอกว่าจิตมันติดอย่างนี้ หลวงปู่เสาร์บอกว่า “ปัญญาท่านมาก ท่านต้องแก้ตัวท่านเอง”

หลวงปู่มันท่านทุกข์ท่านยากมาก่อน ครูบาอาจารย์ที่ท่านจะประสบความสำเร็จมา ท่าน ต้องกระทำความจริงของท่านมา แล้วพอประสบความสำเร็จมา ท่านถึงเห็นกิเลส เพราะท่านผ่าน

กิเลสมา ท่านเห็นว่ามันร้ายกาจนักใจ ท่านถึงพยายามนะ พยายามส่งเสริม พยายามปกป้อง พยายามดูแลนะ แต่การดูแลมันดูแลด้วยอารมณ์ความรู้สึก ดูแลด้วยความนึกคิดในใจ ความนึกคิดในใจที่มันไปตกไปลอย ไปหยิบไปจับต้องสิ่งๆ ที่ผิดๆ ท่านดูแลตรงนั้น

แต่ไอ้พวกเราไปแล้วนะ ก็อยากให้ท่านดูแลความสงบสุข อยากจะกินอิ่มนอนอุ่น โอ๊ย! ถ้าอาจารย์รักจริง อาจารย์ต้องทำให้เราอย่างดีที่สุดเลย

ไอ้นั้นมันไปเพิ่มกิเลสใจ ออกจากวัดนั้นไปก็บอก คุณติ อาจารย์ทะนุถนอมเราขนาดนั้น อาจารย์ให้ไอ้นั้นให้ไอ้นี้ ไปโฆษณาชวนเชื่อกัน

หลวงปู่มั่นจะให้หรือ ท่านให้แต่คุณธรรม ท่านให้แต่ศีล สมาธิ ปัญญา ท่านให้แต่โอกาส ประพฤติปฏิบัติ ท่านพยายามจะชักนำให้เราไปสิ่งๆ ที่ถูกต้องดีงาม ถูกต้องดีงามโดยพลัดพรากจากครอบครัวของมาร ไอ้ครอบครัวที่มันปกป้อง มันครอบคลุมหัวใจนี้ มันครอบคลุม ท่านเอาตรงนี้ใจ

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา หน้าที่การงานของเรา เราแสวงหาของเรา มันประสบความสำเร็จทางโลก บุญกุศลมันได้มา มันก็เข้มแข็ง ชื่นใจ นี่ก็เหมือนกัน มันสมบัติของวิญญูะ สมบัติของวิญญูะเป็นสมบัติสาธารณะ ทุกคนก็มีสิทธิเสรีภาพที่ทำได้ ศีล สมาธิ ปัญญาที่เกิดในใจคน ไม่มีใครฉกฉวย ไม่มีใครแบ่งแยกได้ แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยากให้เราทุกคนเป็นศาสนทายาท อยากให้บรรลुरुธรรม ท่านยังเป็นคนชี้นำ คนชี้นำให้เรา ประพฤติปฏิบัติ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านต้องการศาสนทายาทขนาดไหน ท่านต้องการคนสืบทอดศาสนาต่อไป ท่านก็เป็นคนชี้นำท่านนั้น คุณธรรมในใจ อริยทรัพย์ ทรัพย์ในใจ แล้วมันอยู่ที่ไหน ก็อยู่ที่ในหัวใจเรานี้ มนุษย์ประเสริฐที่นี้ใจ ประเสริฐที่นี้

เราเห็นทรัพย์สมบัติของโลก โลกธรรม ๘ เราเห็นสมบัติของโลก เราไม่เห็นทรัพย์สมบัติความเป็นจริง ศาสนทายาท ถ้าเป็นศาสนทายาทแล้ว คุณติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านนิพพานไปแล้ว ถ้าท่านได้คุณธรรมของท่านแล้วท่านไม่เกิดอีก ท่านตายไปแล้ว ตายไปแล้วก็จบ เพราะมันไม่มีการเกิด ที่ไหนมีการเกิด ที่นั่นมีแต่ทุกข์ทั้งนั้นนะ แต่เวลาเกิดในภพชาตินี้ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เกิดมาเพื่อให้เราเผชิญกับกิเลส เผชิญกับสัจจะความจริง เกิดมาแล้วให้ทำ

แต่เราเกิดมาแล้วเราเผชิญกับเวรกับกรรมไง กรรมดีก็ประสบความสำเร็จ กรรมชั่วก็มีแต่ความทุกข์ความยาก เราเกิดมาเผชิญกับกรรมไง แต่ถ้าเกิดมาเผชิญกับกรรมแล้ว เกิดมาเราเผชิญกับกรรมแล้วเรายังแบ่งเวลาของเรามาประพฤติปฏิบัติ มาเอาจริงใจ เอาจริง เพราะเราเกิดเป็นมนุษย์ไง มนุษย์มีศักยภาพไง มนุษย์มีจิตมีวิญญาณไง จิตวิญญาณนี้มันเป็นที่ที่พ้นจากทุกข์ไง ถ้ามันพ้นจากทุกข์ขึ้นมาได้ ทำตรงนี้ๆ ฟังธรรมๆ ตोकย้ำตรงนี้ ตोकย้ำเพื่อหัวใจของเราไง ทำเพื่อเราๆ ใจ

โลกเราก็ทำ งานของโลก ในพระไตรปิฎก ทางของฆราวาสทางคัมภีร์ ต้องประกอบสัมมาอาชีพะ ถึงเสร็จแล้ว ถึงกลางคืนแล้วต้องมาทำวัตรสวดมนต์แล้วมานั่งภาวนา เข้าขึ้นมาก็ต้องไปทำงาน ทางคัมภีร์คือว่าหน้าที่การงานมันแบ่งเวลาเราไปเยอะเลย

ทางของสมณะ ทางของสมณะทางกว้างขวาง สมณะนะ พระเณรของเราถ้ามีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบก็จะมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบบ้าง แต่ถ้าผู้ที่ไม่มีความที่ดูแลรับผิดชอบ ๒๔ ชั่วโมง มาฉันเสร็จแล้ว เก็บเช็ดบาตรเสร็จแล้วเข้าทางจงกรมภาวนาได้เลย มีก็ตอนบ่นมาทำข้อวัตร แล้วก็เดินจงกรมได้เลย ทางของสมณะทางกว้างขวาง การประพฤติปฏิบัติตลอด ๒๔ ชั่วโมง ๒๔ ชั่วโมงนี่เป็นการประพฤติปฏิบัติทั้งหมด นี่เป็นทางของสมณะ เขาถึงได้เสียสละความเป็นฆราวาส เสียสละความเป็นมนุษย์มาบวชเป็นพระได้เพศของสมณะ ได้เพศของนักบวช ให้ได้หนทาง ให้ได้การประพฤติปฏิบัติที่กว้างขวางมาก แต่ทำได้หรือไม่ได้ ก็อยู่ที่ครูบาอาจารย์ใจ

คุณ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านพยายามของของท่าน ท่านต้องการสร้างศาสนทายาท ใจ ท่านต้องการผู้สืบทอดใจ คนสืบทอดมันสืบทอดในหัวใจใจ ไม่ใช่สืบทอดพิธีกรรม ไม่ได้สืบทอดจากการยกย่องบูชา มันต้องสืบทอดจากความรู้จริงในใจ ถ้าในหัวใจนั้นมันได้ประพฤติปฏิบัติ มันได้ชำระล้าง มันได้พลิกแพลงของมัน มันมีองค์ความรู้ มันมีวิธีการ มันมีความจริงอยู่ในนั้น ใจ ถ้าเราไม่มีองค์ความรู้ ไม่มีวิธีการความจริงนั้น เราจะไปสอนใคร

เวลาสอน เขาก็ว่าพระพุทธเจ้าสอนอย่างนั้น พระพุทธเจ้าสอนอย่างนั้น เอาแต่ตำรามาพูดกันใจ มันไม่มีความจริงในใจใจ ถ้ามีความจริงในใจนะ มันต้องมีชีวิตนั้นเป็นแบบอย่าง ชีวิตหลวงปู่เสาร์ ชีวิตหลวงปู่มั่น ชีวิตของหลวงตา ชีวิตของหลวงปู่ลี นี่ชีวิตของท่าน คุณ ผู้ที่มีคุณธรรมเขาคำรงชีวิตแบบใด เอวัง